

Helppoheikki palasi näyttämölle

Silvio Berlusconiille ennustetaan voittoa Italian vaaleissa. Se ei lupaa hyvää maan tulevaisuudelle.

Teksti **Teppo Tiilikainen**

”

sänä neuvoisin sinua naimaan Berlusconiin pojan tai jonkun hänen kaltaisensa miehen, jolla ei ole rahaongelmia. Tuolla hymyllä se kylä onnistuu!”

Silvio Berlusconin tyyli ei petä. Hän kehotti hiljattain television keskusteluohjelmassa nuorta opiskelijatyttöä menemään rikkaisiin naimisiin, kun tämä valitteli pätkätöitä ja talousvaikeuksia.

Letkautus nostatti valtavan arvosteluryöpyn, mutta se ei hetkauttanut Berlusconiä. Hän haukkui arvostelijansa huumorintajuttomiksi ja kehui, että hänen poikansa oli saanut ohjelman jälkeen 360 tekstiviestiä naimisiin haluavilta naisilta.

Silvio Berlusconi, 71, on ollut Italian politiikan kärkinimi jo 15 vuotta, ja suhtautuminen häneen jakaa mielipiteet. Monet inhoavat omahyväistä miljonääripoliitikkoa, mutta heidänkin on pakko myöntää, että Berlusconi on mullistanut Italian poliittisen kulttuurin sen jälkeen, kun kristillisdemokraattien ja kommunistien pitkä, korruption sävyttämä valtakausi päättyi 1994.

Berlusconi on ollut sivussa pari vuotta, mutta nyt hän tekee täysillä paluuta politiikan näyttämölle. Italiassa järjestetään ensi sunnuntaina ja maanantaina parlamenttivaalit. Berlusconiin johtamalle oikeistolle on luvassa tuoreen mielipidetiedustelun perusteella lähes 46 prosenttia äänistä. Haastaja, Rooman entisen pormestarin **Walter Veltronin** johtama keskustavasemmisto näyttäisi jäävän 39 prosenttiin.

Italia ajautui ennenaikaisiin vaaleihin, kun **Romano Prodin** hallitus kaatui tammikuussa. Keskustan ja vasemmiston pienpuolueiden varaan rakennettu koalitio kaatui muodollisesti oikeusministeri **Clemente Mastellan** vaimon korruptioepäilyihin, mutta taustalla oli syviä erimielisyyksiä talouspolitiikasta.

Napolin jäteongelmat paljastivat viime

- ▶ Asukkaita: 58,9 miljoonaa
- ▶ Pääkaupunki: Rooma
- ▶ Presidentti: Giorgio Napolitano
- ▶ Elinajanodote: miehet 78 vuotta, naiset 83 vuotta
- ▶ Talouskasvu 0,3 %
- ▶ Bkt/asukas: 19 745 euroa (Suomi 22 611)

LÄHDE: BBC, CIA FACTBOOK, IMF

talvena koko maailmalle, kuinka surkeassa jamassa Italian yhteiskunta on. Talous on rempallaan, palvelut eivät toimi, eläkejärjestelmä kaipaa remonttia, samoin koulutus ja oikeuslaitos.

Vaalien ennakoasetelma ei lupaa hyvää uudistuksille. Oikeiston voitto nostaisi pääministeriksi Berlusconiin, joka keskittyi edellisillä hallituskausillaan ajamaan omia etujaan laista ja moraalista piittaamatta.

Rikossyytteet raukesivat

Silvio Berlusconi on yksi Italian rikkaimmista liikemiehistä – amerikkalainen talouslehti *Forbes* laskee hänen omaisuutensa nousevan yli kuuteen miljardiin euroon. Berlusconi omistaa maan suurimman mediakonser-

■ Entinen pääministeri **Silvio Berlusconi** esiintyi vaalikiertueellaan **Palermossa viime viikonloppuna.**

© MARCELLO PATERNOSTRO / AFP PHOTO / LEHTIKUVA

nin Mediasetin, mainostoimiston, pankin, sijoitus- ja vakuutusyhtiöitä, linnoja ja kartanoita sekä maailman tunnetuimpiin kuuluvan jalkapalloseuran AC Milanin. Hänellä väitetään olevan yhteyksiä Sisilian mafiaan.

Jos Berlusconi voittaa vaalit, hän kohoaa pääministeriksi jo kolmatta kertaa. Ensimmäinen hallitus kaatui reilussa puolessa vuodessa sisäisiin riitoihin. Berlusconin toinen pääministerikausi kesti täydet viisi vuotta, mutta aika kului taistelussa talousrikossyytöksiä vastaan. Berlusconi muutti lakeja ja viivytti oikeusjuttuja niin, että suurin osa syytteistä raukesi vanhentuneina.

Kevään 2006 vaalien jälkeen näytti siltä, että italialaiset olisivat jo saaneet tarpeekseen hänen tempuilustaan. Berlusconi osoittautui huonoksi häviäjäksi. Hän ei suostunut tunnustamaan vaalitappiota ja vaati, että äännet lasketaan uudelleen.

Hallituksen vaihduttua Berlusconi sai syytteet veropetoksesta, kirjanpitorikoksesta ja yrityksen varojen väärinkäytöstä. Hänen väitetään maksaneen 600 000 dollarin lahjukset brittiläiselle asianajajalle, jotta tämä valehtelisi hänen hyväksen oikeudessa. Juttu lykättiin helmikuussa parlamenttivaalien jälkeiseen aikaan.

Berlusconi kiistää syyllisyytensä. Hän sai edellisellä pääministerikaudellaan syytesuojan. Perustuslakituomioistuimien sittemmin kumonnut sen, mutta harva uskoo, että hän saisi tälläkään kertaa tuomiota.

Berlusconi on ollut vaalikampanjassaan aikaisempaa laajempaa taustajoukko. Hänen Forza Italia -puolueensa yhdistyi syksyllä äärioikeistolaisen Kansallisen liiton kanssa uuden liittoutumaksi, jolla on mahtipontinen nimi: Vapauden kansa.

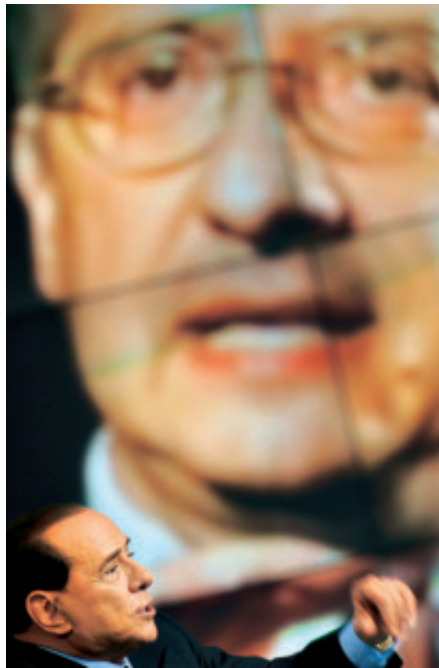
Puolueen listalla on monia tunnettuja äärioikeistolaisia poliitikkoja, kuten Kansallisen liiton johtaja **Gianfranco Fini**, edenneen diktaattorin **Benito Mussolinin** pojantytär **Alessandra Mussolini** sekä kiistelty liikemies **Giuseppe Ciarrapico**, joka tunnustautuu avoimesti fasistiksi.

Haastaja Roomasta

Maailmalla ihmetellään, miksi ihmeessä miljoonat italialaiset ovat taas kerran valmiita äänestämään populistista helppoheikkiä, jonka edellinen valtakausi romutti Italian talouden ja pilasi maan maineen.

Monet italialaiset hämmästelevät samaa. Jopa katolinen kirkko on viime päivinä kysellyt Berlusconin ”häilyvän moraalin” perään.

Vaaleista odotetaan tasaista kamppailua, sillä Berlusconin haastajaa Walter Veltronia, 52, arvostetaan yli puoluerajojen. Hän aloitti poliittisen uransa kommunistipuolueen nuorisojärjestössä ja toimi viime vuosikymmenellä kommunistien päälehden

Veltronia pidetään älykkäänä ja aikaansaavana.

*l'Unità*n päätoimittajana. Nykyisin häntä pidetään lähinnä sosiaalidemokraattina.

Jos Veltroni voittaa, hänestä tulee Italian historian nuorin pääministeri. Hän on Berlusconiin verrattuna väritön, mutta häntä pidetään älykkäänä ja aikaansaavana poliitikkona. Hän on myös hyvä televisioesiintyjä.

Veltroni valittiin viime vuonna uuden, keskustavasemmistolaisen Demokraattisen puolueen johtajaksi. Puolue syntyi, kun kaksi Prodin hallituksen suurinta ryhmitymää, Vasemmistodemokraatit ja keskustalainen Margherita, yhdistyivät.

Veltroni on päättänyt haastaa Berlusconin yksin, ilman eripuraisien pienpuolueiden, kommunistien ja vihreiden varaan koottua vaaliliittoa. Hän on kiertänyt vaalibussillaan ahkerasti Italiaa ja yrittänyt rakentaa uutta poliittista keskustaa.

Silti demokraattien voitto nostaisi todennäköisesti valtaan heikon hallituskokouksen, joka pohjautuisi samoihin

■ Silvio Berlusconi istui maaliskuussa haastajansa Walter Veltronin kuvan alla Italian television keskusteluohjelmassa.

poliittisiin voimiin kuin tammikuussa kaatunut Prodin hallitus. Italian vaalilaki suosii pienpuolueita, mikä johtaa helposti laajapohjaisiin mutta eripuraisiin hallituksiin. Italiassa on ollut 61 hallitusta toisen maailmansodan jälkeen.

Kamppailu lentoyhtiöstä

Vaalikampanjan aikana on keskusteltu kaikesta mahdollisesta – aborteista, jätehuollosta, mafiaa ja ennen kaikkea taloudesta. Italia on ollut pitkään euroalueen murheenkryyni. Se on EU:n velkaantunein valtio, pelkätään korkoihin kuluu vuosittain 70 miljardia euroa. Se on valtava summa – 1 200 euroa jokaista italialaista kohti.

Italia on edelleen Euroopan neljänneksi suurin kansantalous, mutta sen teollisuuden kilpailukyky on romahtanut ja talouskasvu pysähtynyt. Kansantalouden selkäranka, pienet ja keskiuuret perheyrietykset ovat suurissa vaikeuksissa. Perinteinen kenkä- ja vaate-teollisuus ei pysty kilpailemaan aasialaisen halpatuotannon kanssa.

Berlusconi on luvannut leikata veroja yli 50 miljardilla eurolla kasvun elvyttämiseksi. Asiantuntijat pelkäävät, että suuret leikkaukset tuhoaisivat nopeasti edellisen hallituksen saavutukset. Italian budjettivaaje putosi viime vuonna verojen korotusten ja menojen leikkausten ansiosta Euroopan rahaliiton asettaman kolmen prosentin rajapyykin alapuolelle ensimmäistä kertaa viiteen vuoteen.

Myös Veltroni lupaa alentaa veroja. Hän aikoo lyhentää samalla Italian ulkomaista velkaa, mutta hänelläkään ole uskottavaa mallia ohjelmansa rahoittamiseksi.

Viime päivien kuumien keskustelunaihe on ollut Italian valtion lentoyhtiön Alitalian kohtalo. Alitalia tekee tappiota sata miljoonaa euroa kuukaudessa ja on vain ajan kysymys, koska se ajautuu konkurssiin. Hallitus on yrittänyt myydä yhtiötä ranskalaiselle Air France-KLM:lle, mutta ammatitiliitot eivät hyväksy kauppaa liittyvää saneerauspakettia, joka tietäisi potkuja 2 100 työntekijälle.

Myös Berlusconi vastustaa lentoyhtiön myymistä ranskalaisille. Hän on luvannut koota vaalien jälkeen liikemiesryhmän, joka pitää Alitalian kotimaisessa omistuksessa. **SK**

SK netti **suomenkuvalehti.fi**
 ▶ Lue, mitä tapahtui Berlusconin aiemmilla pääministerikausilla.

Sisäpolitiikka selkeytyy

Silvio Berlusconi saattaa pyrkiä vielä presidentiksi, jos hän voittaa parlamenttivaalit, arvioi professori Gianfranco Pasquino.

Bolognan yliopiston valtiotieteen professori Gianfranco Pasquino uskoo, että Italian sisäpolitiikka selkeytyy vaalien jälkeen. Se johtuu siitä, että suurpuolueet ovat irtautuneet pienistä ja usein oikukkaista liittolaisistaan.

”Näissä vaaleissa on vastakkain kaksi suurta vaaliliittoumaa. Se on myönteistä”, hän sanoo.

Vuoden 2006 vaalit ja niillä valittu parlamentti olivat malliesimerkkejä Italian politiikan pirstoutumisesta. Vaaleissa oli esillä 74 poliittista symbolia ja parlamenttiin muodostui lopulta 23 erilaista poliittista ryhmää.

Tämänkertaisten vaalien kampanja sai vauhtia, kun Italian **Barack Obamaksi** ristitty **Walter Veltroni** ilmoitti, että Demokraattinen puolue lähtee vaaleihin ilman liittolaisia. **Silvio Berlusconi** vastasi haasteeseen liittoutumalla Vapauden kansaksi äärioikeistolaisen Kansallisen liiton kanssa.

”Kyse on pakkoavioliitosta, joka on tehty vain mahdollisen vaalivoiton toivossa, eikä sen kestävydestä ole takeita. Kansallinen liitto olisi aivan eksyksissä ilman Berlusconiä, joka taas tarvitsee Kansallista liittoa voittaakseen”, Pasquino sanoo.

Vaalikampanjassa on taisteltu kahdella rintamalla: vastakkain ovat keskustaoikeisto ja keskustavasemmisto ja toisaalta

© CONTRASTO / MYPHOTOS

■ **Professori Gianfranco Pasquino arvioi, että Italian nykyinen vaalilaki on omituinen.**

entiset liittolaiset sekä vasemmistossa että oikeistossa. Vaaleissa on kahdeksan pääministeriehdokasta, mutta on selvää, että hallituksen muodostajaksi nousee joko Berlusconi tai Veltroni.

Berlusconi on pääministeriehdokkaana jo viidettä kertaa. Demokraattinen puolue markkinoi Veltronia politiikan uutena miehenä, vaikka hän toimi ministerinä jo Prodin ensimmäisessä hallituksessa 1996–98.

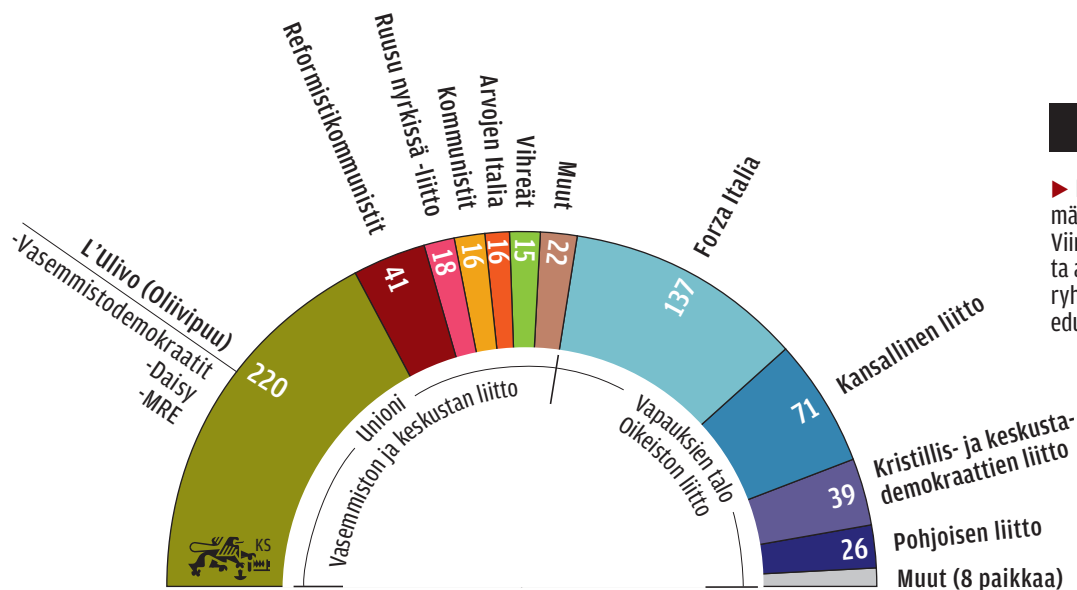
Pasquinin mukaan vaalit ovat erittäin tärkeät Berlusconiille.

”Jos Berlusconi ei voita, hän tuskin yrittää uudestaan viiden vuoden kuluttua. Mutta jos Berlusconi voittaa, hän haluaa varmasti vielä uusiin tehtäviin, esimerkiksi tasavallan presidentiksi. Tappion myötä hänen poliittinen asemansa kävisi hyvin hauraaksi”, Pasquino laskee.

Vaaleissa äänestetään saman vaalilain mukaan kuin vuonna 2006. Äänestäjät eivät saa äänestää yksittäistä ehdokasta vaan pelkästään puoluetta. Lain kummajaisiin kuuluu se, että ehdolle saa asettua samanlaisesti useammassa vaalipiirissä.

”Italia menetti hyvän tilaisuuden uudistaa vaalilakia, kun parlamentti hajotettiin. Nykyinen laki on omituinen. Uusi laki olisi voinut antaa hieman lisää valtaa äänestäjille”, Pasquino sanoo. **SK**

Pertti Lepistö, Rooma

VAALIT 2006

► Italian puoluejärjestelmä on erittäin hajanainen. Viime vaaleissa ehdokkaita asetti yli 70 poliittista ryhmittymää, joista 23 sai edustajia parlamenttiin.